

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Nr. 395.

Publicatiune.

In sensulu §-lui 4 din regulamentul sinodalu pentru esamenele de cualificatiune ale candidatiloru de preotia se defige terminulu pentru depunerea esamenului de cualificatiune preotiesca pre dilele: 13 si 14 Februaru stilulu vechiu anulu curente.

Cereile pentru admitere la aceste esamane instruite in sensulu §-lui 8 din regulamentul sus provocatu, cu testimoniu despre absolvirea cursuriloru teologice, si a studiiloru anteriore, si cu unu atestatu prin carele se dovedesca cu ce s'a ocupatu respectivulu candidatu dela absolvirea studiiloru teologice, precum si cu tacs'a de 20 fl. v. a. staverita prin §-fulu 121 pct. 8 din statutulu organicu sunt a se adresá subsemnatului consistoriu pana la 10. Februaru calend. v. anulu curentu.

Arad, 27. Ianuaru 1890.

Consistoriulu eparchialu gr. or.
romanu alu Aradului.

Sinódele protopresviterale ordinarié.

Conform dispusetiuniloru statutului nostru organicu in lun'a lui februaru se intrunescu sinódele protopresviterale din intréga eparchi'a in siedintia ordinaria.

Vorbind de aceste sinóde constatám, ca membri loru in genere desvólta, si aréta multa bunavointia intru pertractarea si resolvirea agendelor, avisate prin lege la competentia acestor corporatiuni. Asia notám, ca mai in tóte sinódele protopresviterale, intrunite in anulu trecut s'a luat conclusulu de a-se infintia câte unu fondu protopresviteralu, din carele dupa timpu se-se póta acoperi lipsele si trebuintiele protopresviteratelor. Este, si póte se fia pentru multi unu lucru micu acestu conclusu, precum si imprejurarea, ca in urm'a acestui conclusu s'a colectat dela

membri sinódelor si dela alti credintiosi câte o mica suma spre acestu scopu; dar dupa noi este de mare valóre in considerarea faptului, ca prin acestu conclusu sinódele nóstre protopresviterale au inceput a pune basa unei bune ingrijiri pentru viitoriu. Vom aduná cu incetul ceea ce potem, si bunu este Ddieu, cei ce ne vor urmá, vor poté pretempiná mai cu usiurintia trebuintiele culturale ale poporului.

Si fiindca vorbim de sinódele protopresviterale chiar inainte de intrunirea lor, — dorim, cá sinódele nóstre se intre mai cu tariia in lucrarea lor pentru inaintarea afacerilor mari ale bisericei. Dupa noi urmatórele trei puncte aru fi a-se pertractá cu deosebire in sinódele din anulu acest'a si anume:

Conform §-lui 23 pct. 13 din statutulu organicu la competinti'a comitetelor parochiale se aviséza prin lege intre altele si urmatóri'a detorintia si anume: „a nesuí pentru religiositatea si moralitatea membrilor parochiali, precum si pentru desradacinarea datinelor stangace si desfranárii prin mijlóce morale“ etc.

Sunt de sigur, si potu se fia multe comitete parochiale in Metropolia, cari si pana acum voru fi facut bune servitie poporului in acésta directiune, dispusa de legea nóstra organica; si éراسi potu se fia comitete mai putiene, seau mai multe, cari se fia facut mai putien in acésta privintia. De buna seama inse nu din lipsa de bunavointia, ci póte ca din motivulu ca comitetulu nu s'a sciut orintá, seau mai bine disu, se póte ca n'au sciut, de unde se incépa lucrulu. Si nimenea nu se póte mirá de acést'a, cand considera, ca legea aviséza chiar in punctulu, de carele vorbim, o lucrare uriésia la competentia comitetului parochialu. Chiar pentru acést'a credem, ca este de neaperata trebuintia, cá in sinódele protopresviteratelor se-se puna la ordinea dilei, si se-se pertracteze cu gandu si cu inima buna cestiunea: „cum se-se puna mai cu succésu in aplicare prin comitetele nóstre parochiale dispusetiunea statutului nostru organicu, cuprinsa in §-lu sus provocatu, si

respective cum se lucreze comitetulu parochialu mai cu sporiu si mai cu succesu la ridicarea religiosității si moralității poporului?

Cestiunea, de carea vorbim este dupa noi cea mai insemnata cestiune in tota activitatea parohiei, si cu unu bunu modru, noi credem, ca se póte ajutá forte multu, se potu face multe lucruri bune si in acésta directiune; Asupra acestui modru este de lipsa astadi dóra mai multu decât ori cand se cugetám; si cugetand asupra lui sínódele protopresviterale, póte ca voru aflá o cheia nimerita, prin carea comitetele parohiale se póta pune corectu in aplicare si acésta dispușetiunea a legii. Multi ochi de regula vedu mai multe; si punendu-se acésta cestiune in discussiunea sínódelor, cari se compunu din alesii clerului si poporului tractualu, de buna seama se va poté ajutá si acestei insemnate afaceri.

A dou'a cestiune, de carea credem noi, este neaparata trebuintia a-se ocupá sínódele protopresviterale, ar fi dupa noi, cá se tracteze, si delibereze asupra modului, cum s'ar poté ameliorá frecventatiunea scolara; ér alu treilea obiectu de asta data ar fi: cum sè-se puna in aplicare conclusulu, luat de venerabilulu sinodu eparchialu din anulu curentu de sub Nru prot. 38, — cumunicatu clerului si poporului din eparchi'a nóstra prin cerculariulu consistorialu dtó 26 Octomvre 1889 Nru 1856, referitoriu la investirea averilor bisericesci in pamenturi.

Despre acestu cerculariu noi am vorbit si la alta ocașiune. Dar dupa ce noi vedem intr'ensulu unu lucru de viétia pentru viitoriulu bisericei nóstre, — revenim de nou asupra lui, si-lu punem si in vederea sínódelor protopresviterale.

Dar se ne lamurim in acésta privintia.

Pentru noi si pentru biserica nóstra, sperám, ca potu se vina si timpuri mai bune; dar fiind noi toti, ómeni cum trebuie se fim: ómeni cu grije si cu doru dupa unu viitoriu mai bunu, pre cand sperám in timpuri mai bune: pre atunci trebuie se-ne temem, ca potu se vina si timpuri mai grele. Se-ne fnrésca Ddiu de astfeliu de timpuri, dar capacitatea de viétia a popóreloru se mesura mai cu seama dupa imprejurarea, cum sciu ele se-si apere, si promoveze interesele mai cu seama in timpuri grele.

Voim si trebuie se lucrám astfeliu, cá ori ce imprejurári aru veni preste noi se-ne gasésca pregatiti; si in viétia publica totu ceea ce se lucréza, numai atunci este bine lucratu, daca se lucréza astfeliu, cá lucrarea se-se semta preste dieci si sute de ani inainte.

Si pentru cá se cunóscem, si se-ne putem dá seama de ceea ce se lucréza prin sínódele protopresviterale, vom fi cu deosebita atentiune asupra conclusorulu, ce se vor luá, si ne vom ocupá de densele.

Sperám, ca sínódele protopresviterale din anulu acest'a vor lucrá multu, si vor lucrá bine in tóte directiunile, avisate prin legea nóstra organica la competentia lor.

Despre literatur'a patristica in genere.

Autoritatea si importantia cea mare, de carea se bucura literatur'a patristica in biserica ortodoxa a resaritului, si are temeiulu seu in impregiurarea, cá ea e marturi'a cea mai clasica a traditiunei bisericesci. De mai putina insemnata este ea pentru biserica apusana, si anume de aceia, pentru ca pe când in cea romano-catolica si pana in diu'a de adi, martorul celu mai clasicu alu traditiunei e episcopulu din Rom'a, pe atunci — precum bine se scie — in bisericile protestantice, traditiunea n'are autoritate normativa.

Nainte de a vorbi despre literatur'a patristica, sè vedemu, ce avem se intielegemu sub numirea de „parinti bisericesci.“ Precum a buna óra in diu'a de adi, parintii nostri trupesci sunt mai vechi si mai cu vadia decât noi, astfelu si la inceputu, in biserica cea primara, unii invetiatori si scrietori bisericesci aveau mai multa autoritate publica bisericésca decât ceialalti, dreptce s'au si numitu „parinti.“ Acést'a deosebita vadia si-o castigau ei prin sántienia vietiei lor, si prin ortodoxia invetiaturei ce propagau. Prin urmare acei invetiatori si scrietori bisericesci, cari in aceste dóue privintie aveau scaderi, séu lasau cev'a de doritu, nu se numiau parinti, ci numai simplaminte scrietori bisericesci. — Dar mai tardiu, pe langa aceste calitati, se cerea dela unu parinte bisericescu, cá elu se fie recunoscutu ca atare, si din partea bisericei ecumenice, cei'a ce se intemplá de regula in sínódele ecumenice. Recunóscerea acést'a se facea séu directu, provocându-se adeca sinodulu ecumenicu, pentru de a-si intemeia invetiaturile sale contr'a ereticiloru, la anumiti scrietori mai vechi si cu autoritate, pre cari îi numia cu numele lor; séu indirectu, folosindu si aducendu numai, ca dovedi din autoritate, locuri din scrierile lor, fara ca se-i amintésca nominatim. Astfelu in timpululu nostru se considera c'a calitati caracteristice pentru unu parinte bisericescu: anticitatea, curatia vietiei, ortodoxia invetiaturei sale, si recunóscerea bisericei ecumenice. Deci sciintia aceia, a carei obiectu sunt productele literare acestoru sánti parinti, séu cu unu cuventu literatur'a patristica, póta numele de patrologie séu patristica.

In biserica ortodoxa restimpulu patristicu se estinde dela apostoli pana la sinodulu alu 7 ecumenicu (787), — cá-ci mai departe lipsesce recunóscerea din partea bisericei ecumenice — dreptu ce c'a celu mai vechiu parinte in biserica resaritena, se numesce Ioanu Damascenulu † pe la anulu 760, pentru ca pe acest'a 'lu recunóscé de atare biserica in sinodulu alu 7 ecumenicu; ér la apusu, Grigorie celu mare, episcopulu Romei, † 604, pentru ca acest'a e celu din urma dintre latini, pe care sinodulu ecumenicu urmatoriu pana la alu 7. 'lu recunóscé ca atare. — Unii dintre romano-catolici si

protestanți nu se unescu cu acést'a estindere a restimpului patristicu. Pe când protestanții indecomunu numera, la parintii bisericesci in intielesu mai strinsu, numai pe invetiatorii bisericesci din seclulu alu 2. 3. si alu 4-lea, alții dintre ei éراسi adaogu la acesti'a inca si scrietorii bisericesci ai secl. 5. si 6 ; pe atunci unii dintre romano-catolici trecu cu restimpulu patristicu preste seclulu alu 8-lea, dar acesti'a numescu, pe scrietorii bisericesci mai cu autoritate din timpul delu sinodulu ecumenicu alu 7-lea incóce, nu parinti bisericesci, ci „doctores ecclesiae.“ Dintre invetiatorii bisericesci ai secl. 12. si 13., monachulu din congregatiunea Cisterciensilor Bernhard dela Clairvaux (Claravallis) (1091—1153), apoi dominicanulu si scolasticulu celu mai mare Tom a dela Aquino (1225—1274); ér din seclulu alu 18-lea, Afonso Maria Liguori (1686—1787), intemeiatoriulu ordului Redemptoristiloru, — au fost declarati de catra episcopulu din Rom'a, de atari parinti bisericesci, numiti „doctores ecclesiae“. — Biseric'a ecumenica inca a distinsu pe unii parinti mai mari cu numirea de invetiatori ecumenici, séu dupa cum se dice in limb'a bisericesca, cu atributul de „mari dascali ailumei,“ dar aceste veritate persóne intrunescu tóte calitatile, ce se ceru dela unu parinte bisericescu, si carile-am insiratu mai susu. Archiepiscopulu din Alexandria Atanasie celu mare † 373., celu din Ceserea Capadociei Vasilie celu mare † 379., patriarchulu din Constantinopolea Grigorie Nasianseanulu † 390., Ioanu Crisostom † 407., toti acesti'a din orientu; ér dela apusu, episcopulu din Mediolan, Ambrosie † 397., monachulu Ieronim † 420., episcopulu din Hippo (Africa proconsulara) Augustinu † 430., si in urma episcopulu Romei Grigorie celu mare s'au invrednicitu a primi din partea bisericee ecumenice distinctiunea amintita. — Si intre resariteni se afla unii cari estindu restimpulu patristicu peste seclulu alu 8-lea, dar fara temeiu; cà-ci din punctu de vedere alu bisericee ortodoxe numai acel'a invetiatoriu si scrietoriu bisericescu póte fi consideratu — in intielesulu celu mai strinsu alu cuvéntului — de parinte bisericescu, carele a fost recunoscutu ca atare, pana inclusive cu sinodulu alu 7-lea ecumenicu, tienutu la an. 787., cà-ci dela acestu sinodu incóce, lipsesce acea autoritate suprema, carea aru fi pututu recunosce pe cinev'a de parinte si scrietoriu clasicu bisericescu, in modu validu pentru intrég'a biserica.

Patristic'a séu patrologi'a — in intielesu mai strisu — espune viéti'a si activitatea literara numai a parintiloru bisericesci. Dar pe langa, si pe unu timpu cu acesti barbati cu autoritate — cu acesti clasici bisericesci — au mai traitu inca si multi alti scrietori bisericesci de rëndu, cari, dreptu ca lasau unele de esceptionatu in privinti'a curatiei vietiei si a ortodoxiei invetiaturei loru, cu tóte aceste inse, stateau in raportu intimu cu parintii bisericesci;

din care cauza, nu e cu putintia a se tractá mai sistematicu istori'a literaturei patristice, fara de a lua in privire pe langa parintii bisericesci inca si scrietorii bisericesci contimpurani. Si acést'a o face patristic'a séu patrologi'a in intielesu mai largu.

Literatur'a patristica a fostu recunoscuta intodéun'a de intrég'a biserica — chiar si de protestantii cei mai extremi — de literatura clasica, si chiar din acést'a cauza, scrierile parintiloru bisericesci au fostu adunate si pastrate cu sirguintia, dela seclulu alu 17 incóce. Se distinsera in acést'a privintia mai alesu teologii francesi din ordulu Mauriniloru si alu Oratorianiloru, cari, cu diligintia neobosita, cu multu aparatu literaru-istoricu, si cu traducerea latina a texteloru originale grecesci, au adunatu si publicatu, nu numai opurile singuraticiloru parinti, ci si colectiuni mai mari de a le mai multor parinti si scrietori bisericesci deòdata. Inse cea mai grandiósa si mai completa colectiune de natur'a acést'a s'a publicatu in secl. nostru, de abatele franc. I. P. Migne sub titlulu „Patrologiae cursus completus“ séu „Bibliotheca universalis ss. Pp. et scrr. ecclst.“ Paris 1843 et sequ. Colectunea acést'a se imparte in 2 serii, seri'a grecesca cuprinde scrieri de a le parintiloru si scrietoriloru grecesci începëndu dela apostoli pana la mijloculu secl. alu 15-lea, in 162 de tomuri quart mare; ér seri'a latina, opuri de a le parintiloru si scrietoriloru latini, dela secl. alu 2-lea si pana la inceputulu secl. 13. pana la episcopulu din Rom'a, Innocentiu alu III (1198—1216) in 217. tomuri, la cari se adaugu apoi 4 tomuri de registre, asi'a cà de tot sunt 221 de tomuri edate in limb'a latina. Continuarea acestei colectiuni a aparutu la Paris, 1879. publicata de Horoy sub titlulu: „Medii aevi bibliotheca patrist. sive patrologia ab a. 1216 usque ad concil. Trident. tempora.“ — E la loculu seu cá se facu aici amintire de intreprinderea memorabila inceputa de Reithmayr si Thalhoffer, in Kempten la an. 1869. de a edá scrierile patristice in traducere germana. Pana de presinte au aparutu peste 400 tomuri, cuprindendu opurile diferitiloru parinti si scrietori bisericesci, sub titlulu „Bibliothek der Kirchenväter.“ — Nu mai putinu avuta e literatur'a apuseniloru si in opuri, cari tractéza fórté nimeritu istori'a literaturei patristice, începëndu dela Ieronim si pana la scrietorii romano-catolici si protestanti din timpurile nóstre. — Dintre resariteni, patriarchulu din Constantinopolea Fotie † 891. e celu dintái, carele a scrisu o istorie a a literaturei patristice, intitulata „Bibliotheca“ (Μοριοβιβλιον) carea e o espunere literara-critica a 279 de carti din literatur'a pagána si crestina, cari carti partea cea mai mare s'au perdutu. Valórea netagaduita a acestei scrieri pentru literatur'a bis. au recunoscut-o si apusenii. Dela Fotie n'a scrisu nici unu resaritenu vre unu op patrologicu pana in secl. nostru. Profesorulu

Constantinu C ontogonis, a publicatu o patrologie in 2 tomuri, in Aten'a, la anulu 1859, in limb'a grecésca; ér Filaretu, Mitropolitulu din Czernigow, a edat o patrologie in 3 tomuri, in limb'a rusésca, facénd si o prescurtare a acestui opu, carea apoi a tradus'o in limb'a rom. Gen. Enaceanu sub titlulu: „Patristic'a, séu studiu istoricu asupr'a parintiloru bis.“

Dupa mersulu desvoltarei sale se imparte literatur'a patristica in 4 restimpuri mai mici, séu in 4 fase. 1) Restimpulu parintiloru apostolici, dela jumetatea a 2. a secl. I. pana la mijloculu secl. II. e fas'a nascerei; 2) restimpulu apologetiloru dela mijloculu secl. II. pana la finea secl. III., e fasa crescerei; 3) restimpulu parintiloru mari, carele se estinde peste secl. al IV si jumetatea prima a secl. alu V., e fas'a infloirii; 4) restimpulu parintiloru din urma, dela jum. secl. V. pana la secl. alu VIII-lea, e fas'a decaderei literaturai patristice.

Dr. Tr. Puticiu.

Invetiatur'a celoru doi-spre-diece apostoli.

*Invetiatur'a Domnului prin cei doi-spre-diece apostoli
catra popóre.*

(Continuare.)

Cap IV. Fetulu meu! (de celu ce-ti vorbesce cuvéntulu lui Ddieu, adu-ti aminte nóptea si diu'a¹⁾ si-lu onorédia ca pre Domnulu; cà-ci de unde se vorbesce, ce-i a Domnului, acolo este Domnulu²⁾. Cauta in fie-cari di fetiele sántiloru, ca se affi repausu in cuvintele loru. Se nu doresci desbinare, ci se impeci pe cei ce se cërta, se judeci cu dreptate, se nu consideri fatia, avénd a mustrá pentru sminte³⁾. Se nu te indoiesti in sufletu ori de va fi seau nu⁴⁾. Nu fii la luat cu mânile intinse, ér la datu cu mâmile strinse. Daca ai, da cu mânile tale rescumperare de pacatele tale⁵⁾. Se nu-ti tragi multu pe séma, ori de se dai, si dându se nu murmuri;⁶⁾ cà-ci vei cunósce, cine este bunulu resplatitoriu⁷⁾. Se nu te intoreci dela celu nevoiesiu, ci se impartit tóte cu fratele teu si se nu dici, cà sunt ale tale;⁸⁾ ca daca sunteti partasi intru cele nemuritóre, cu cât mai multu intru cele muritóre⁹⁾. Se nu redici mân'a t'a de pe fiulu teu séu de pe fiic'a t'a, ci din junétia se-i inveti fric'a lui Dumnedieu.¹⁰⁾ Se nu demândi

¹⁾ Comp. Evr. XII, 25; XIII, 7.

²⁾ Comp. II. Petr. II, 10; Iud. v. 8.

³⁾ Comp. Lev. XIX, 15—18; A dóu'a lege I, 17; XVI, 19.

⁴⁾ Comp. Sir. I, 28; Iac. I, 8.

⁵⁾ Comp. Prov. III, 27; Dan. IV, 24.

⁶⁾ Comp. II. Cor. IX, 7; I. Petr. IV, 9.

⁷⁾ Comp. Clem. Rom. II. Cor. XI.

⁸⁾ Comp. Rom. XII, 13; Fapt. apost. IV, 32; II, 44, 45; Gal. VI, 6.

⁹⁾ Comp. Rom. XV, 27.

¹⁰⁾ Comp. Prov. XIX, 18; Efes. VI, 4.

in amaraciunea t'a servului teu séu servei tale, carii sperédia in acela-si Dumnedieu, ca nu cumvá se nu se mai téma de Dumnedieu celu ce este preste (voi) améndo; càci nu vine chiamarea lui dupa persóna, ci la aceia-ce spiretulu i-a pregatitu. Voi serviloru in sa se ve supuneti domniloru vostri ca chipului lui Dumnedieu intru sfiéla si frica.¹¹⁾ Se uresci ori ce fatiarnicie si tot ce nu-i placutu Domnului. Se nu parasesci mandatele Domnului, se padiesci ceea ce ai primitu, nici adaugându ceva, nici scadiendu.¹²⁾ In adunare se-ti marturisesci pecatele tale¹³⁾ si se nu te duci la rug'a t'a cu consciintia rea.

Acést'a este calea vietii.

Cap V. Calea mortii inse este urmatóre: Mai antâiu de tóte este ea rea si plina de blastemu. Uciderei, preacurvie, pofta (rele,) curvie, furturi, inchinari de idoli, farmecatorie, ferberi de veninu, rapiri, marturie mincinoase, fatiarnicie, inima indoita, viclesugu, sumetia, reutate, cerbicie, nesatiu de avere, vorbire nerusinata, gelosia, cutediare, trufie, laudariosie, (a fi) preurmaritori de cei buni,¹⁾ uritori de adeveru, iubitori de miuciuna, necunosetori de plata dreptatii, nu alipiti catra cele bune nici catra judecata drépta, neadormiti nu intru cele bune, ci intru cele rele; de acei'a, de cari este departe blandétia si rabdarea, cari iubescu cele desierte cari nu se indurà de celu seracu, cari n'au simtire pentru celu necajitu²⁾, cari nu cunosc pre facetoriulu loru, cari sunt ucigasi de copii, perditori ai fapturei lui Dumnedieu, carii se intorcu dela celu nevoiesiu, necajescu pre celu asupritu, cari sunt advocati ai celoru avuti, judecatori fara de lege ai celoru seraci, peccatosi in tóta privinti'a: de v'ati mántui. fetiloru, de tóte acestea.

Cap VI. Cauta, se nu te abata cineva dela calea acést'a a invetiaturei, pentru cà (unulu ca acesta) te invatia afara de (calea lui) Dumnedieu. Cà-ci, daca poti, purtá jugulu intregu alu Domnului, vei fi deplinu¹⁾, ér daca nu poti, fă, cât poti. Ér cât pentru mâncare, pórtá, ce poti.²⁾ Dar de cele sacrificate idoliloru, retinete fórte; cà-ci este adorare de diei morti.

Cap VII. Ér cât pentru botezu, bodezati asiá: dupa ce ati spusu mai nainte tóte aceste¹⁾, botezati

¹¹⁾ Comp. Efes. VI, 5, 9; Titu II, 9; I. Petr. II, 18.

¹²⁾ Com. A dóua lege XII, 32; Apocal. XXII, 14, 18, 19.

¹³⁾ Comp. Psalm. XXXIV, 18; Iac. V, 16; Clem. Rom. I. Cor. LI. et LII.

¹⁾ Insemnám aici schimbarea constructiunii; stilulu se caracteriséza prin simplicitate deosebita.

²⁾ Comp. II. Petr. II, 7.

¹⁾ Comp. Mat. XI, 29, 30; XIX, 21; Filip. III, 14, 15; n. 3.)

²⁾ Parese, cà se vorbesce aici de mâncările cele oprite iudeiloru prin lege; comp. faptele apost. XV; Rom. XIV;

¹⁾ Adeca tóte ce, s'au spusu in capitlulele cele 6 dintâiu.

in numele tatalui si alu fiului si alu spiritului sânt in apa viia (ἐν ὕδατι ζῶντι, v. s. d. apa próspera, de abia scósa din fantána, seau dupa unii „apa curgetória.“) Ér de n'ai apa viia, boteaza in alta apa; si de nu poti in rece, apoi in calda.²⁾ Ér daca nici de un'a nici de alta nu ai (de ajunsu,) tórna apa de trei ori pe capu in numele tatalui si alu fiului si alu spiritului sântu³⁾ Inainte de botezu inse se ajuneze botezatoriulu si celu ce are a se boteza si daca mai potu (ânca) óre carii altii; se demândi inse, ca celu ce are a se botezá, se ajuneze inainte un'a seau dóue (dile.)⁴⁾

Cap. VIII. Ér ajunurile vóstre se nu fie dupa (v. s. d. ca la) cei fatiarnici; cà-ci (acestia) ajunéza in a dóu'a a sâmbeteloru (lunia) si in a cinci'a (joia);¹⁾ voi inse se ajunati mercuria si vinerea. Nici se ve rugati ca cei fatiarnici, ci precum a demândat Domnulu in evangeliulu seu, asia se ve rugati.²⁾ Tatalu nostru, carele esti in ceriu,³⁾ sântiéscase numele teu, viia imperati'a t'a, facase voi'a t'a, precum in ceriu (asia) si pre pamentu. Pânea nóstra cea de tóte dilele dane nóua astadi si ne érta nóua detori'a nóstra (τὴν ὀφειλὴν ἡμῶν),⁴⁾ precem si noi ertamu detorniciloru nostri, si nu ne duce in cercare (ispita,) ci ne mantuieste de celu reu; ca a t'a este puterea si marirea in veci.⁵⁾ De trei ori pe di se ve rugati asiá.

Cap IX. Ér cât pentru eucharistia¹⁾, asiá se faceti eucharistia mai antâiu, cât pentru paharu:²⁾ „Iti multiamimu tie, tatalu nostru, pentru buciumpulu

²⁾ Se érta botediarea in apa calda fia pentru nepuntinti'a corpului séu pentru anutimpulu celu rece.

³⁾ V. s. d. daca nu este apa rece seau calda de indestulu pentru afundarea corpului si daca totu-si trebuie se se impartasiéscă botezulu, atunci tórnese apa de trei ori pe capu.

⁴⁾ Despre ajunare inainte de botežu nu esista anca nici unu prescriu in T. N. (Comp. Fapt. apost. II, 37—41; VIII, 36—38.) Dar nu multu dupa timpulu apostolicu a trebuitu se se introduca rânduéla acésta, cà-ci se amintése, precum in didachia asiá si la Iustinu Martirulu.

¹⁾ Fariseii cei fatiarnici ajunau in aceste dile, pentru ca atunci Moisi sa se fi suitu pe muntele Sinaiului si sa se fie pogoritu éra-si. Comp. Luc. XVIII. 12.

²⁾ Comp. Mat. VI, 5—13; Luc. XI, 2—4.

³⁾ Mat. si Luc. au: in ceriuri (ἐν τοῖς οὐρανοῖς).

⁴⁾ Mat. are: detoriile nóstre (ὀφειλήματα) si Luc.: pecatele nóstre (ἀμαρτίας).

⁵⁾ Mat. are: ca a ta este imperatia si puterea si marirea in veci.

¹⁾ Ἐὐχαριστία se numesce in intielesu propriu rugaciunea de multiemire (εὐχαριστήριος εὐχή), apoi si cina cea mistica, care s'a sântitu prin acést'a rugaciune; in intielesulu acést'a de pe urma intrebuintiéza mai la vale si didachia terminulu acést'a.

²⁾ Eucharistia paharului se pune inainte eucharistiei pânei si la Luc. XXII, 13—18; Comp. I. Cor. X. 16. 21. Dice inse si didachi'a mai departe: Nime se nu mânânce nici se bea s. c. a.

de via celu sântu alu feciorului teu³⁾ Davidu, ce ni le-ai facutu cunoscute prin feciorulu teu Isusu; tie marire in veci.“ Éra cât pentru pânea cea frânta (περὶ δὲ τοῦ κλάσματος)⁴⁾: „Iti multiamimu tie, tatalu nostru, pentru viéti'a si cunoscinti'a, ce ni le-ai facutu cunoscute prin feciorulu teu Isusu; tie marire in veci. Precum pânea acést'a frânta érá imprasciata pe munti si adunata s'a facutu un'a⁵⁾, asiá adunase biseric'a t'a din tóte capetele pamentului intru imperati'a t'a⁶⁾, cà a t'a este marirea si puterea prin Isusu Christosu in veci.“ Nimene inse se nu mânânce, nici se bea din eucharistia vóstra, afara de cei botezati in numele Domnului.⁷⁾ Cà-ci si despre acést'a a disu Domnulu: „Nu dati sânt'a câniloru.“⁸⁾

(Va urmá.)

Fondulu religionariu gr. or. alu Bucovinei, substratul, formarea, desvoltarea, administrarea si starea lui de facia.

(Continuare.)

7. Muntele Suhardulu mare, daruitu de Alesandru Voda celu Bunu cu uriculu din 15 Februariu 6918/1410 (Prot. imp. Nr. 84.) Pre lângă Suhardu se mai daruescu si alti munti, cari inse pe timpulu comisionării nu se mai aflá in stapênirea manastirii. Pentru Suhardu avea manastirea multa price cu granitieri regimentului alu doilea românescu de granitia din Ardealu, carii tot muta hotarele, încât mai pe urma nici nu se sciá cu siguritate pe unde sunt.

Peste cordonu avea manastirea satele Falticeni, Unceni, Vaculescii, jumetate din Svorisite, Serafinescii s'au Mitescii si o mosie Raciulenii cu o móra, o pescuina langa Covurluiu (Cohurluiu) si diece pogóne de viia la Cruce. Pentru tóte aceste avea inse manastirea, dupa dis'a monachului Vasianu, o multime de procese.

§. 15.

XII. Schitul Ostr'a sau Barbescii.

In numele acestui schitu s'au infatisiat inaintea comisiunei in 5 Februariu 1782 egumenulu, diaco-

³⁾ Παῖς τοῦ Θεοῦ este in test, vechiu unu titlu de onóre, carele se da b. o. lui Moisi. Iosua, Davidu si se afla intrebuintiatu despre Isusu in test. nou (fapt apost. III, 13. 29; IV, 27. 30.) Pentru „fiulu“ lui Dumnedieu intrebuintiéza s. scriptura terminulu „υἱός“. In traducerea romanésca a test. nou din Bucuresci 1857 se traduce παῖς in faptele apostoliloru cu „prunculu (feciorulu)“, ér in traducerea romanésca a societătii biblice cu „copilulu“; noi amu alesu espresiunea „feciorulu,“ pentru ca are ca si grecesculu παῖς insemnantia si de fiu si de servú.

⁴⁾ Comp. I. Cor. X. 16.

⁵⁾ V. s. d. pânea acést'a a existatu mai ântain imprasiata ca semenatura, carea s'a adunatu apoi la timpulu secerisiului si s'a impreunatu in panea, ce s'a facut dintréns'a.

⁶⁾ Asiá si mai la vale in cap. X.

⁷⁾ Comp. fapt. apost. XIX, 5.

⁸⁾ Mat. VII, 6.

nulu Ignatie. Dupa formalitatile prescise depune elu, cumca manastirea acést'a, — care inse nu erá alta, decât numai unu schitu — au intemeiat-o cam cu 20 de ani mai inainte — asiadara dupa dis'a egumenului cam pe la 1762 — mazilulu Nicolaiu Calmutichi, carele si elu depuse jurinti'a monachala in manastirea Neamtului si luà din calugerie numele Natanu.

Averea schitului era destulu de modesta. Ea dupa marturisirea egumenului constá numai din loculu de pe imprejurulu schitului in intindere ca la 100 de falci. Dintre aceste erau daruite :

1. Ca la 92 de falci de ctitorulu Natanu Calmutichi prin uriculu din 8 Iuniu 1776, fiind marturu Ionitia Strisic'a, fost mare capitanu. (Prot. imp. Nr. 144).

2. Opt falci, alaturea cu mosiea schitului, lasate schitului cu limba de mórte de Catrin'a, sotia mazilului Ionu Samsonu. Daruirea o recunoscua dupa inmorméntarea ei atât barbatulu, cât si cei'lalti consângeni ai ei si Ionu Samsonu face scrisóre schitului in 14 Decemvre (anulu nu e aretat) inaintea mai multoru marturi. (Prot. imp. 156).

§. 16.

XIII. Schitulu Luc'a.

Schitulu Luc'a 'l-au representat egumenulu Ghervasie, carele intrebatu fiind respunde, cumcà schitulu au fost fundat inainte de vr'o 40 de ani (cam la 1742) de mazilulu Atanase Tinta. Schitulu nu posede nimic mai mult, decât vr'o 12 falci pe imprejurulu besericeii, càci ce au fost mai multu, au apucat mai de demultu rediesii. Ca daruitoriu al locului acestuia numesce egumenulu pre ctitorulu schitului, adeca pre Atanase Tinta.

Intr'unu uricu (num. prot. 157) din 21 Iuniu 1747, care-lu produce egumenulu, se dice, cumcà capitanulu Tanase Tinta daruesce partea sa a patra din satulu Zvineacea nepotului seu de frate George Tinta, fiind acésta parte cu totulu deosebita de ceea ce o daruise mai inainte schitului. La acestu urice se afla unu adausu, cà mai tardiu George Tinta au daruit si acea a patra parte schitului Luc'a.

§. 17.

XIV. Schitulu Babinu.

Schitulu acést'a au fost unulu din cele mai serace, càci dupa marturisirea egumenului Laurentiu nu aveá alta proprietate, decât ca la jumetate de falce de loc pe imprejurulu besericutiei. Rediesii din locu în lasá pre calugeri, se-si are ici coló câte o bucatia de paméntu, li da si ce-va fenatiu si lemne de locu. Intrebatu fiind despre ctitoru, egumenulu dice, cumcà pe acelasi locu s'ar fi aflat anca din timpuri stravechi o manastire, carea inse in multele resboie c. Turcii au fost cu totulu nimicita. Abià cam

inainte de treidieci de ani unu calugeru Onufreiu au radicat beseric'a si chiliile.

§. 18.

XV. Schitulu Coribinti'a.

In numele schitului Coribinti'a s'au prezentat la comisiune egumenulu Benedictu, carele la intrebarile facute da deslucirile urmatórie: Schitulu l-au fundatu pe locul lui Teutulu unu calugeru cu nume Silvestru. Schitulu e situat in codru pe unu paméntu pietrosu, sterpu si nu posede mai mult, decât patru falci de locu. Dintre aceste un'a se folosesce ca gradina, éra céle lalte trei sunt fenatiu. Daca inse anulu e ceva secetos, atunci nici fenu nu se face. Paméntulu acesta ilu are schitulu in daru dela Iordachi Tomorei, Stefanu Giurgiuvanu si Ioanu Teutulu,¹⁾ pentru care inse nu se afla documinte. Când au venit el, egumenulu, in schitu au aflat numai paretii si elu insu-si au locuit prin unu timpu intro coliba, pana ce prin ajutore dela crestini i-au fost cu putintia se acopera schitulu. Neavénd afara de cele patru falci neci o

¹⁾ Familia Teutuln este un'a dintre cele mai de frunte ale Moldovei. Sub Stefanu celu mare si fiu-seu Bogdanu unu Teutulu au fost logofetu mare, adeca dupa Domnu celu déntaiu intre boerii de divanu ca supremii demnitari si deregatori ai tierii. Ca atare au facut el multe si insemnate servitii tierii. Asia cand cu regele lesiesc Albrechtu in anulu 1496 dupa cum s'au aratat mai susu. — Tot cronicariulu Urechia la pag. 179 mai dice: „Bogdanu Voda (fiulu lui Stefanu celu mare) daca au statut Domnu, au socotit antaiu se-si intarésca lucrurile cu megiesii, si se-si arete nume bunu. Pre inventiatura tatene-seu, lui Stefanu Voda, trimis-au la Imperatiea Turciloru pre Teutulu Logofetulu celu mare cu slujitori, pedestrime darabani de au dus birulu, dieci pungi de bani, si s'au inchinat cu tóta tíera la Sultanu Suleimanu, Imperatulu Turcescu. Eara Imperatiea de bucurie mare, cu dragoste i-au primit si au daruit toti banii. Teutulu Logofetulu celu mare; si i-au adus in tiara si s'au apucat cu acei bani de au didit o iscusita beserica, in satu in Balinesci, pe Siretu, in tinutulu Sucevii, care traesce si pana astadi.“ — O parte buna din urmasii familiei logofetului Teutulu se afla si astadi la noi in partea despre Ceremusiu a tieri, càci eata ce inseamna cronicariulu Ioanu Neculcea (din jumetatea antaia a sec. 18.) in „o seama de cuvinte, ce sunt audite din omu in oameni vechi si betrani“ puse inaintea chroniceii sale, edit. Cog. Tom. II. pag. 181 punct. 6: „Când au asediat pace Stefanu Voda celu Bunu cu Lesii, fiind, Ioanu Teutulu logofet mare, l-au trimis solu la Lesi si an daruit Craiulu Lesiescu Tentulu aceste sate la margine: Câmpulungu rusescu, Putila, Restócele, Vijnitia, Ispasulu, Miliea, Vilauea, Carapciulu, Zamosti'a, Vascautii, Voloc'a. Tóte aceste le-au daruit Craiul Lesiesc Teutulu, si au pus hotaru ap'a Cirimusiului, intru o Duminica diminéatia.“ — In chronice precnm si in multe chrisóve numele acesta cu literele vechi cirilice este scris constantu Tautul. Dupa ocuparea Bucoviniu facéndu-se scrisori in limb'a latina si nemtiésca si neavénd limbile acéste in alfabetulu seu o litera, carea se respunda cirilicului (à), au scris numele acesta, precum se arata chiar din traducurile nemtiesci ale uriceloru manastiresci, cand Teutulu, cand Tautulu si une-ori si Tautulu.

avere, schitulu este atât de seracu, încât calugerii, ca se nu móră ean'a de frig, trebue se-si care lemne cu spatele.

§. 19.

XVI. Schitulu Vijniti'a.

Acesta cu seracia întreacă si schitulu Babinu, căci dupa marturisire egumenului seu, a ieromonachului Samuilu, schitulu Vijniti'a nu aveá alta proprietate, decât unu petecu de fenatu, de pe care abia se putea hrani unu calu. De cine au fost daruita bucatia acésta de fenatiu, egumenulu nu scie, si neci scrisori schitulu nu aveá nici un'a. Din audite spune egumenulu, cumcà schitulu se fia fundat de episcopulu Nicolaiu dela Radautiu si s'ar mai afla insemnat in beserica pe unu apostolu²⁾ ca binefacetoriu al schitului, Constantinu Turculu.³⁾

Dupa desradicarea manastiriloru, in planulu regulativu Cap III se vorbesce de culugeritie dela schitulu Vijniti'a. De au fost inse schitulu acesta intro adeveru de calugeritie, in acte nu se dice nimica, din contra dupa cum s'au dis, inaintea comisiunii de delimitare, se infatisieza ca superioru alu schitului unu egumenulu.

Dupre „Candel'a.“

(Va urmá.)

D i v e r s e.

* *In cestiunea astileloru de copii*, despre cari am vorbit in numerulu trecutu se va intruni cu incepere de mane o ancheta, carea va pertractá, si se va pronuncia asupra proiectului de lege, pre care dlu ministru de culte si instructiune publica, contele Albin Csáky voiesce a-lu substerne corpuriloru legiuitorie ale tierii. In numerulu procsimu vom reportá despre desbaterile, ce se vor urmá in acést'a afacere.

* *Balulu romanu*, arangeatu de tinerimea romana din Aradu in sear'a de 1 Feuruaru n. a. c. a fost cercetatu de unu publicu alesu. Petrecerea a duratu pana dimineti'a. Inainte de pausa 12 membri ai societáti „Progressulu“ de aici au jucatu cu multa precisiune si intre aplausele publicului jocurile nationale „Calusierulu“ si Batut'a.

* *Nou pamentu bisericescu*. Aflám cu placere, ca in mai multe comune bisericesci din eparchi'a nostra in urm'a cerculariului emisu de catra venerabilulu consistoriu aradanu sub dto 26 Octomvre 1889 Nru 1856 s'a inceputu o misicare salutara de a aduná banii bisericesci si a-i investí in pamenturi. Si pana cand vom poté se inregistram totu ceea ce se face in acésta privintia, notám, ca comun'a bisericesca Feregihaz, in protopresviteratulu Lipovei a cumperat unu patrarin de sesiune de pamentu, si are deja bani gat'a spre a cumperá si alu doilea patraru de sesiune.

²⁾ In protocolu, bei dem Apostel.

³⁾ Pumnulu ilu tine pe acesta de fundatoriu, pentru că l-au aflat amintitu in estrasulu seu de protocolu.

Vorbind despre acésta salutara misicare intru esecutarea concluseroru sinodale si consistoriale, constatám cu placere, ca intrám tot mai mult pre terenulu fapteloru. — Inainte!

* *Invetiatoriu vrednicu de lauda*. Din unu reportu oficialu, substernutu venerabilului consistoriu aradanu, aflám, ca dlu invetiatoriu Simeon Faur din Chiseteu s'a ocupat in anulu trecutu cu cultivarea vermiloru de metase, si in timpu de 6 septemani a obtienutu din acestu ramu de cultura unu cascigu curatu in suma de 40 fl. v. a. adeca patrudieci fiorini val. austr. Vor fi de sigur multi dintre dnii invetiatori, cari se ocupa cu acestu ramu de cultura. De aceea ar fi bine, cá densii se publice observările facute si rezultate obtienute. Si pana, cand vom avé ocaziune a publicá astfelu de repórte, felicitám pre dlu invetiatoriu Simeon Fauru.

* *Influenz'a*. Dupa reportele consiliului sanitaru din orasiulu Arad, influenz'a in orasiulu nostru este catra sferisitu. Intr'aceea sciri ingrijitorie primim din comunele invecinate, unde graséza in modu vehementu. De aceea repetim de nou, ca spre a poté preveni acestu reu, mijloculu celu mai bunu este: viétia regulata si ferirea de recéla.

* *Multiamita publica*. Corulu plugariloru romani din Ictaru, prin presedintele seu d-nulu preotu Romulu Secosianu esprima cuvenit'a multiamita ilustru familii Mocsonyi, carea avu bunatatea de-a aboná foi'a beletristica „Famili'a“ din Oradea-mare pe sém'a acestui coru.

* *Himenu*. Domnulu Ioanu Micu clericu absolutu alu diecesi nostre s'a incredintiatu cu amabil'a Domnisióra Angelin'a fiic'a Dlui Petru Adamoviciu, parochu gror. in Lucareti, — Felicitările uóstre!

* *Comitetulu balulu románu din Vien'a*, care se va aranjá in 17 Februaru st. n. dorindu a face cât de indemana petrecerea onoratorulu óspeti din streinetate, cari vor binevoi se onoreze balulu, a alesu unu comitetu restrinsu, care va avé a se interesá anume de acésta primire. La casu de trebuintia rugám a se adresá catra: Dr. Sterie N. Ciurcu IX. Pelicangasse 10.

* *Denumiri*. Episcopulu campestru si vicariulu apostolicu Dr. Antoniu Gruscha este denumitu de archiepiscopu romano-catolic in Vien'a. — Dr. Alisandru Dessewffy, pana acum'a canonicu alu capitulu-lu din Casiova, este denumitu de episcopu romano-catolicu alu Cianadului.

† *Necrologu*. Joi in 18/30. Ianuarie s'a inmorméntatu invetiatoriu din Fiscutu, Georgie Miculescu, in etate de 26 ani, si in al 9-lea an. al activitatii sale, lasand in doliu pre soti'a sa Lucreti'a, nascuta Gradinariu, si pre uniculu seu fiu. Servitiulu funebru a fost oficiatu de par. ases. cons. din Seceani I. Damsi'a, asistat de mai multi preoti din comunele invecinate, in presentia mai multoru invetiatori din vecinatate, si a unui publicu numerosu din locu si giuru. La finea servitiului parintele din loc S. Seculin a tîenutu o cuventare nimerita. — Ddieu se-l numere cu cei drepti!

† *Necrologu*. Ved. invetiatorésa Elisavet'a Antonie nasc. Todorescu a reposatu luni'a trecuta, la 21 ian. v. (3. febr. n.), in Fibis, in versta de 40 de ani, lasand in doliu pre unica ei fiica: Emili'a. Remasitiile ei pamentesci s'au depusu spre odichna vecinica mercuri'a trecuta. Servitiul funebru lu-a seversitu parintele D. Miutiu din locu, asistatu de parintii: I. Groz'a din Feregihaz, I. Evutian din Pecic'a si Virg. Papp din Aliosiu,

in presentia mai multor invetiatori din giuru si a unui publicu numerosu din loc. La finea servitiului, parintele I. Evatian a tienutu o cuventare forte potrivita, vorbindu despre valorea cea netagaduita si resplatá vecinica a virtutii adeverat crestine, si despre modestia bunatatea inimiei, sirguintia si casnicia defunctei! — In veci pome-nirea ei!

* *Casu de mörte.* Onorabilulu nostru confrate Nicolau Ionescu parochu in Semlacu in urm'a unui morbu scurtu a trecut la cele eterne Vineri in 19 Ianuarin anulu curentu fiindu in etate de 75 de ani si in anulu 46 alu servitiului seu preotiescu, lasand in celu mai profundu doliu pre necensolabil'a-i socia Ecaterin'a n. Brancovanu, pre fii sei: Dimitrie, pretore in Ternov'a, Stefanu, notariu in Banesti, Georgiu, candidatu de notariu, pre fic'a s'a Liubiti'a, maritata Ganea, pre ginereie seu, Demetriu Ganea, parochu in Semlacu, Lazaru, invetiatoriu, Ioanu, invetiatoriu in Giul'a, sororile Eliti'a, mar. Lutia si Mari'a, mar. Rusu, cumnatulu Ioanu Rusu, protopresviteru titularu si directoru seminariulu emeritu, pre anchiulu seu Lazaru Ionescu, profiscu in Arad, precum si poporulu nostru credintiosu din Semlacu, carui'a i-a servitu cu zelu si credintia unu lungu siru de ani.

Reposatulu in Domnulu este descendinte alu unei vechi familii preotiesci. Densulu a fostu alu sieselea membru din famili'a Ionescu, carea a pastoritu cu zelu si credintia poporulu credintiosu din acést'a comuna timpu de apröpe 200 de ani, — si carea a datu bisericei si natiunei mai multi barbati vrednici.

Reposatulu era unu omu din firea lui bländu, era „israilteanulu, in carele viciesiugu nu este.“ Crescutu de micu intru frie'a lui Ddieu, densulu era zelosu in servitiu si cu multa iubire facia de poporulu credintiosu.

Remasitiile pamentesci ale reposatului au fost depuse spre odichna eterna Duminec'a trecuta la 2 öre in cript'a familiara din Semlacu. Servitiulu funebru a fostu oficiatu de ieromonachulu Augustinu Hamsea, asistatu de preotii Constantinu Istfanescu, Demetriu Marcoviciu si Stefanu Tamasidanu, in fiinti'a de facia a intregu poporulu nostru din Semlacu, care venise se dea tributulu din urma bunului seu pastoriu.

Sei fi-a tierin'a usiöra, ér sufletulu lui se-lu asieze vCelu Atotputernicu cu dreptii in locasiurile sale cele vecinice!

* *Casu de mörte.* Aflám cu durere, ca confratele nostru, veteranulu invetiatoriu emeritu din Curticiu a fost greu incercatu de sorte, perdiendu, pre fic'a s'a Ecaterin'a, carea in urm'a unui morbu scurtu si anume influenza, devenita recidiva, si trecuta in aprindere de creeri si-a dat sufletulu seu in manile Creatoriului Mercuri'a trecuta in etate abia de 17 ani, lasand in celu mai profund doliu pre neconsolabilulu ei parinte, pre fratele ei dlu Dr. Georgiu Plopu, advocatu in Aradu, pre cumnat'a densei dn'a Silvi'a Plopu, nascuta Tamasidan, si numerosi consangeni.

Remasitiile pamentesci ale defunctei s'au depts spre odichna eterna Joi'a trecuta la örele 3 dupa amedi in fiinti'a de facia a unui publicu alesu si numerosu, care venise se-si esprime condolenti'a facia de famili'a remasa in doliu, si se petréca la locul de odichna pre decedat'a.

Servitiulu funebru a fost oficiatu de preotimea din localitate ér cantările rituale le esecutá corulu dela seminariulu diecesanu din Aradu.

Esprimandu-ne condolenti'a facia de famili'a remasa in doliu, reposatei i-dicem, cá Ddieu se odichnésca. sufletulu ei cu dreptii!

* *Casu de mörte.* Veteranulu nostru confrate si impreuna slujitoriu la altariulu Domnului Georgiu

Bragi'a, parochu in Macea, protopresviteratulu Chisineulu, a trecut la cele eterne Dumineca in 21 Ianuariu, dupa ce a fost impartesit cu sfintele taine, in etate de 76 ani, si in anulu 38 alu servitiului seu preotiescu. Pre reposatulu in Domnulu lu-deplange neconsolabil'a s'a familia, numerosi amici si cunoscuti, precum si fii sei sufletesci. poporulu nostru din Macea.

Remasitiile pamentesci ale defunctului s'au depusu spre odichna eterna in 23 Ianuariu a. c. cu solemnitatea indatinata, in presentia unui numerosu publicu carele venise se petréca la locul de odichna pre decedatulu nostru confrate.

Esprimandu-ne si noi *condolenti'a facia de famili'a remasa in doliu dicem reposatului nostru confrate: odichnesce calatoriule obosite de necazurile si greutátile acestei vietii. Sufletulu teu se-lu asieze Celu Atotputernicu cu dreptii, ér osemintelor tale se-le fia tierin'a usiöra!

* *Ioanu Crénga.* In 2 Ianuarie s'a inmorméntat la Iasi marele prosatoru românulu I. Crénga. In elu a perdutu literatur'a romána pe unulu dintre cei mai distinsi si mai simpatici scrietori poporali ai sei, ér invetiamentulu pe unulu dintre cei mai meritati institutori románi. Famili'a Creanga este de origine din Ardealu. Dupa mama reposatulu I. Crénga a fostu inruditu cu metropolitulu de pie memorie Iacobu, marele luptatoriu pentru cultur'a romanésca in timpul Fanariotiloru. Posteritatea va amintí totdeün'a cu recunoscintia numele lui Ioanu Crénga, care in literatur'a nóstra va remânea nemuritoriu.

Concurs.

Conform Ordinatiunei Veneratului Consistoriu de datulu 28 Decemvre 1889. Nr. 1231.255. B. 1889. se escrie concursu pentru deplinirea postului de capelanu temporalu, pe langa preotulu neputinciosu Pavelu Popoviciu, din parochi'a de class'a a II-a Parhid'a, protopresviteratulu Oradui-mari, cu terminu de alegere pe 25. Fauru (9. Martiu) 1890.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

1. Usufructulu pamentului parochialu de 36. jugere catastrale, aretoriu si fenatiu, éra 12 jugere pasiune; — in jumetate computatu representa 280. fl.
2. Competinti'a de biru in bani 20 fl.
3. Venitulu stolariu intregu fara de nici o detragere 100-fl.
4. Cortelu liberu cu trei chilii si apartienetórele, precum si gradin'a de 1/2 jugeru.

Capelanulu alegendu va avea a conduce oficiulu parochialu si a implini tóte functiunile preotiesci in acést'a comuna pentru folosirea beneficiului sus espusu, éra dupa mörtea parochului neputinciosu va deveni in folosirea intregului beneficiu parochialu.

Competentii pentru acestu postu capelanalu, vor avea a produce calificatiunea prescrisa in §-fulu 15. lit. b) din regulamentulu congregualu, avéndu recuresele bine instruate si adresate comitetului parochialu din Parhid'a, ale susterne subsemnatului protopopu in Oradea-mare pana in 20 Fauru (4. Martie) a. c. éra pana la alegere in vre-o dumineca séu serbatóre, vor avea recurentii a se presentá in biseric'a din Parhid'a. spre a-si aretá desteritatea in cele bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TOM'A PACALA, m. p. protopopu.

—□—